

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ІМ. Б. Д. ГАВРИЛИШИНА

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора ІНІМВ
Ім. Б. Д. Гаврилишина
Людмила
ГАВРИЛЮК-СЕНСЕН
30.08 2024р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
30.08 2024р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни «Психологія професійної діяльності»

ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 03 Гуманітарні науки
спеціальність – 035 Філологія
спеціалізація - 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша –англійська
освітньо-професійна програма – «Бізнес-комунікації та переклад»

Кафедра психології та соціальної роботи

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	1	1	32	14	3	6	65	120	1

В.О.Островерхов

Тернопіль – 2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Бізнес-комунікації та переклад» підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 11 від 26.06.24р.).

Робочу програму склала доцент кафедри психології та соціальної роботи, канд. пед., наук, доцент Елеонора Ященко.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та соціальної роботи (протокол №1 від 27 серпня 2024р.)

Завідувач кафедри психології та соціальної роботи, д. психол. н., професор

Андрій ГІРНЯК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 035 Філологія (протокол № 2 від 30, 08 2024р.).

Голова групи забезпечення спеціальності, кандидат філологічних наук, доцент

Світлана РИБАЧОК

Гарант освітньо-професійної програми, кандидат філологічних наук, доцент

Наталія РИБІНА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Психологія професійної діяльності»

1. Опис дисципліни «Психологія професійної діяльності»

Дисципліна «Психологія професійної діяльності»	Галузь знань, спеціальність, ОПП, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 4	Галузь знань – 03 Гуманітарні науки	Статус дисципліни блок обов'язкових дисциплін, цикл загальної підготовки Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 035 Філологія	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 1</i>
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма – Бізнес-комунікації та переклад	Лекції: <i>Денна – 32 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 14 год.</i>
Загальна кількість годин – 120	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна – 65 год.</i> Тренінг: <i>Денна – 6 год.</i> Індивідуальна робота : <i>Денна – 3 год.</i>
Тижневих годин – 8, з них аудиторних – 3,6		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Психологія професійної діяльності»

2.1. Мета вивчення дисципліни: формування у майбутніх фахівців систематизованих уявлень, теоретичних знань та практичних умінь, які дозволять їм адекватно і ефективно використовувати одержані психологічні знання в своїй професійній діяльності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни.

В процесі вивчення дисципліни здобувачі отримують можливість оволодіти: психологічними знаннями щодо змісту і структури професійної діяльності, психологічних основ навчання й виховання майбутніх фахівців у ЗВО; діагностичним інструментарієм щодо дослідження особливостей професійного навчання і професійного становлення майбутніх фахівців; технологією надання відповідної психологічної допомоги майбутнім фахівцям у процесі їх безпосередньої професійної підготовки й майбутньої діяльності, досвіду вивчення особистості у сфері професійної діяльності фахівців.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Передумовами для вивчення дисципліни є знання про людину, її індивідуально-психологічні особливості, відмінності та їх вплив на професійну діяльність, вміння взаємодіяти з іншими.

2.5. Результати навчання:

РН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

РН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

РН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

3. Програма навчальної дисципліни «Психологія професійної діяльності»

Змістовий модуль 1. Вступ до спеціальності. Особистість як суб'єкт професійної діяльності

Тема 1. Становлення психології професій.

Предмет, об'єкт, завдання та основні категорії психології професійної діяльності. Уявлення про працю та її значення у контексті культурно-історичного розвитку суспільства. Інституалізація професійної діяльності. Джерела зародження наукових знань про психологічні особливості трудової діяльності. Психотехніка та наукова організація праці. Методи досліджень у психології професійної діяльності. Професії: від минулого до сучасного.

Тема 2. Професійна соціалізація особистості

Професійна соціалізація. Проблема вибору професій. Зміст поняття «професійне становлення». Соціальна ідентичність в професійній діяльності. Розвиток особистості в процесі професійного становлення. Кризи професійного становлення.

Тема 3. Індивідуально-типологічні особливості трудової діяльності

Індивідуально-типологічні особливості особистості та їх вплив на трудову діяльність. Працездатність та її динаміка. Види порушення працездатності та їх профілактика.

Тема 4. Мотивування персоналу

Теоретичні засади мотивування персоналу в організації. Основні теорії мотивації. Характеристика системи мотивування персоналу. Самомотивація та прийоми її стимулювання.

Тема 5. Сучасні засади командотворення

Соціально-психологічні засади розуміння малої групи. Трудовий колектив та його характеристики. Команда: визначення, принципи взаємодії, рольова структура, етапи розвитку. Керівництво та управління командами.

Змістовий модуль 2. Психологія професійної діяльності

Тема 6. Етичні та моральні аспекти трудових взаємовідносин

Психологічний клімат. Конфлікти в організаціях: виникнення, причини, типи, профілактика, шляхи вирішення. Етика ділового спілкування.

Тема 7. Соціально-психологічні засади керівництва та лідерства.

Характеристика основних понять. Поняття про лідерство. Керівництво та лідерство: спільні та відмінні риси. Характеристика стилів управління. Особистість лідера: індивідуальна траєкторія розвитку.

Тема 8. Сучасні погляди на розвиток професійної кар'єри

Поняття професійної кар'єри, її типи, функції та чинники впливу. Поняття про кар'єрні стратегії. Вікові особливості побудови кар'єри суб'єктом праці. Типові етапи кар'єрного розвитку особистості.

Тема 9. Тайм-менеджмент як складова частина самоорганізації особистості

Тайм-менеджмент як наука та мистецтво управління власним часом. Принципи тайм-менеджменту. Методики тайм-менеджменту. Хронофаги, або поглиначі часу.

Тема 10. Сучасні технології пошуку та підбору персоналу.

Суть організації добору персоналу. Традиційні методи добору та оцінки кадрів. Інноваційні методи добору та оцінки кадрів.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Психологія професійної діяльності»

(денна форма навчання)

	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	СРС	ІРС	Тренінг	Контр. заходи
Змістовий модуль 1. Вступ до спеціальності. Особистість як суб'єкт професійної діяльності						
Тема 1. Становлення психології професій.	4	2	6	2	2	Поточне опитування, есе, тестування
Тема 2. Професійна соціалізація особистості	4		6			
Тема 3. Індивідуально-типологічні особливості трудової діяльності	4	4	7			
Тема 4. Мотивування персоналу	4	2	6			
Тема 5. Сучасні засади командотворення	2		7			
Змістовий модуль 2. Психологія професійної діяльності						
Тема 6. Етичні та моральні аспекти трудових взаємовідносин	2	2	6	1	4	опитування, реферати,
Тема 7. Соціально- психологічні засади	4	2	7			

керівництва та лідерства.					
Тема 8. Сучасні погляди на розвиток професійної кар'єри	4		7		
Тема 9. Тайм-менеджмент як складова частина самоорганізації особистості	2	2	7		
Тема 10. Сучасні технології пошуку та підбору персоналу.	2		6		
Разом	32	14	65	3	6

**5. Тематика практичних завдань з дисципліни
«Психологія професійної діяльності»
Денна форма**

Змістовий модуль 1. Вступ до спеціальності. Особистість як суб'єкт професійної діяльності

Практичне заняття №1

Тема 1. Становлення психології професій.

Мета: Знати термінологію, розуміти особливості розвитку особистості в процесі професійного становлення; вміти визначати індивідуальну траєкторію професійного життя.

Питання для обговорення:

1. Предмет, об'єкт, завдання та основні категорії психології професійної діяльності.
2. Уявлення про працю та її значення у контексті культурно-історичного розвитку суспільства.
3. Інституалізація професійної діяльності
4. Джерела зародження наукових знань про психологічні особливості трудової діяльності. Психотехніка та наукова організація праці.
5. Методи досліджень у психології професійної діяльності.
6. Професії: від минулого до сучасного.

Тема 2. Професійна соціалізація особистості

Мета: Розуміти психологічні проблеми вибору професії майбутнім фахівцем. Вміти аналізувати вікові та гендерні особливості професійного становлення і розвитку особистості.

Питання для обговорення:

1. Професійна соціалізація. Проблема вибору професій.
2. Зміст поняття «професійне становлення». Соціальна ідентичність в професійній діяльності. Розвиток особистості в процесі професійного становлення.
3. Кризи професійного становлення.

Практичне заняття №2-3

Тема 3. Індивідуально-типологічні особливості трудової діяльності

Мета: Знати фізіологічні, психологічні та типологічні особливості особистості та їх вплив на вибір професії та успішність професійної діяльності

Питання для обговорення:

1. Індивідуально-типологічні особливості особистості та їх вплив на трудову діяльність.
2. Працездатність та її динаміка.
3. Види порушення працездатності та їх профілактика.

Змістовий модуль 2. Психологія професійної діяльності

Практичне заняття №4

Тема 4. Мотивування персоналу

Мета: Розуміти особливості мотиваційної сфери особистості. Вміти визначати провідні потреби та впливати на них. Знати закономірності інтринсивної і екстринсивної мотивації.

Питання для обговорення:

1. Теоретичні засади мотивування персоналу в організації
2. Основні теорії мотивації
3. Характеристика системи мотивування персоналу.
4. Самомотивація та прийоми її стимулювання.

Тема 5. Сучасні засади командотворення

Мета: Знати механізми творення та функціонування трудового колективу та команди працівників, принципи їх взаємодії, рольову структуру, етапи розвитку. Володіти навичками керівництва та управління командами.

Питання для обговорення:

1. Соціально-психологічні засади розуміння малої групи.
2. Трудовий колектив та його характеристики.
3. Команда: визначення, принципи взаємодії, рольова структура, етапи розвитку.
4. Керівництво та управління командами.

Практичне заняття №5

Тема 6. Етичні та моральні аспекти трудових взаємовідносин

Мета: Вміти аналізувати показники психологічного клімату в трудовому колективі, вирішувати конфлікти в організаціях. Знати етичні аспекти ділового спілкування.

Питання для обговорення:

1. Психологічний клімат.
2. Конфлікти в організаціях: виникнення, причини, типи, профілактика, шляхи вирішення.
3. Етика ділового спілкування.

Практичне заняття №6

Тема 7. Соціально-психологічні засади керівництва та лідерства.

Мета: Знати основні аспекти керівництва та лідерства, характеристики стилів управління. Вміти планувати індивідуальну траєкторію розвитку як керівника та лідера організації.

Питання для обговорення:

1. Характеристика основних понять.
2. Поняття про лідерство.

3. Керівництво та лідерство: спільні та відмінні риси.
4. Характеристика стилів управління.
5. Особистість лідера: індивідуальна траєкторія розвитку.

Тема 8. Сучасні погляди на розвиток професійної кар'єри

Мета: Знати психологічні та вікові особливості, критерії, етапи побудови професійної кар'єри суб'єктів освітнього процесу у вищій школі.

Питання для обговорення:

1. Поняття професійної кар'єри, її типи, функції та чинники впливу.
2. Поняття про кар'єрні стратегії.
3. Вікові особливості побудови кар'єри суб'єктом праці.
4. Типові етапи кар'єрного розвитку особистості.

Практичне заняття №7

Тема 9. Тайм-менеджмент як складова частина самоорганізації особистості

Мета: Вміти планувати та організовувати свій час, знати основні прийоми його оптимізації та ефективного використання.

Питання для обговорення:

1. Тайм-менеджмент як наука та мистецтво управління власним часом.
2. Принципи тайм-менеджменту
3. Методики тайм-менеджменту.
4. Хронофаги, або поглиначі часу.

Тема 10. Сучасні технології пошуку та підбору персоналу.

Мета: Знати традиційні та інноваційні методи добору та оцінки кадрів. Вміти складати професіограму і психограму фахівця

Питання для обговорення:

1. Суть організації добору персоналу
2. Традиційні методи добору та оцінки кадрів
3. Інноваційні методи добору та оцінки кадрів.

6. Самостійна робота студента

Для набуття умінь самостійного мислення і самоконтролю у студентів особливе значення має виконання практичного завдання з дисципліни «Психологія професійної діяльності». Практичне завдання з дисципліни «Психологія професійної діяльності» виконується самостійно кожним студентом.

Завданням самостійної роботи є складання психологічного портрету на основі проходження тестових методик, які містяться у практикумі до дисципліни «Психологія професійної діяльності».

7. Тренінг з дисципліни

Організація і проведення тренінгу

Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.

Практична частина реалізується шляхом виконання завдань у групах студентів у кількості 3-5 осіб з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.

Підведення підсумків. Обговорюється результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносилися на тренінгові заняття.

Тренінгове заняття «Формування комунікативних вмінь».

Мета заняття: формування комунікативних вмінь, розвиток толерантності, емпатійності та здібності до самоуправління у спілкуванні.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Психологія професійної діяльності» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- есе, реферування, презентації;
- екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Психологія професійної діяльності» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Визначається, як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять	Підсумкова письмова робота, яка охоплює всі теми	Середня оцінка за виконання завдань під час тренінгу	Середня оцінка за виконане завдання самостійної роботи	30 тестів по 2 бали, 2 теоретичні запитання по 20 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-10
2	Проекційний екран	
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	
4	Наявність доступу до мережі Інтернет	
5	Персональні комп'ютери, ноутбук.	
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	
9	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- Андрушко Я. С. Професійна ідентичність особистості як психологічний феномен. URL:<https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/elopen/aktprob.19.104.pdf>
- Гірняк Г. С., Гнойова І. Ю. Соціально-психологічні чинники розвитку персоналу сучасної організації. *Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід* : матеріали IV міжнар. наук.–практ. конф., м. Тернопіль, 5-6 квіт. 2019 р. Тернопіль, 2019. С. 136–139.
- Гуцуляк Н.П. Сучасні методи підбору персоналу. Сфера зайнятості і доходів в умовах цифрової економіки: механізми регулювання, виклики та доміанти розвитку: Збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції. 23-24 жовтня 2019 р., м. Київ. Київ: КНЕУ. 2019. С. 69-75.
- Надвинична Т. Л. Впровадження діалогової моделі в освітній процес ЗВО: виклики та перспективи. *Габітус*. 2021. Випуск 29. С. 82-87.
- Надвинична Т. Л. Оцінка та контроль професійної підготовки компетентного фахівця у ЗВО: психодіагностичний вимір. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом*. Психологія. 2021. Випуск 3. 82-88.
- Надвинична Т. Л. Психологічні механізми забезпечення психічного здоров'я особистості в умовах стресу. Protection of children's rights from a legal, pedagogical and psychological perspective. Monograph, Red. Jacek Mrozek, Oksana Homotiuk, Oksana Koval. Olsztyn 2021, Publisher: Centre for Eastern Europe Research UWM in Olsztyn, ISBN 978-83-61605-55-3., p. 97 – 105.
- Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононець Н.В. Основи лідерства : електронний посібник для самостійної роботи магістрів освітньої програми «Педагогіка вищої школи» галузі знань 01 освіта / педагогіка спеціальності 011 освітні, педагогічні науки. Полтава : ПУЕТ, 2020. 232 с.
- Остапенко І.В. Стратегії та технології активізації самоідентифікування молоді: методичний посібник. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький: Імекс-ЛТД. 2019. 92 с.
- Планування й розвиток професійної кар'єри учнівської молоді у системі професійно-технічної освіти: навчальний посібник / С. В. Алексєєва, Л. М. Єршова, Д. О.

Закатнов, В. Т. Лозовецька, В. Ф. Орлов; за ред. Д. О. Закатнова. Житомир: «Полісся», 2018. 186 с.

10. Поліщук Л. М., Хитра О. В. . Особливості трудової поведінки працівників в умовах конфлікту. 2017. URL: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream>

11. Практикум з психології професійної діяльності /упоряд. і ред. В. С. Біскуп, Т. Л. Надвинична. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 65 с.

12. Практикум з соціології та психології /упоряд. і ред. В. С. Біскуп, Т. Л. Надвинична. Тернопіль:ТНЕУ, 2019. 46 с.

13. Професійна соціалізація особистості: персоногенетичний контекст : зб. тез доповідей Міжн. науково-практ. конф., 14-15 травня 2020 р., Мукачєво / ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. Мукачєво : РВВ МДУ, 2020. 133 с.

14. Психологія професійної діяльності. Підручник / Автори-упорядники: Біскуп В.С., Гірняк А.Н., Гірняк Г.С., Крупник З.І., Надвинична Т.Л., Шандрук С. К., Яремко О.М. Тернопіль: ВПЦ «Університетська думка», 2022. 226 с.

15. Технології тайм-менеджменту в управлінській діяльності державних службовців: монографія / Л.Л. Приходченко, Н.В. Піроженко, М.П. Кернова, І.М Синчак; під заг. ред.Л.Л. Приходченко. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2021. 180 с.

16. Флемінг К. Говорити легко та невимушено. Як стати приємним співрозмовником. Харків: Книжковий Клуб Сімейного Дозвілля». 2020. 240 с.

17. Яценко Е., Зубик Х. Формування професійно-ціннісних орієнтацій здобувачів вищої освіти класичного університету. Інновації в освіті: перспективи розвитку: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (Тернопіль, 20 травня 2021 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2021.С.63-66

18. Яценко Е. Розвиток психологічної стійкості в умовах війни: площини сучасних ресурсних практик. Психосоціальні ресурси особистісного та соціального розвитку в епоху глобалізації : мат. Міжнародної науково-практичної конференції, (м. Тернопіль, Західноукраїнський національний університет, 4-5 листопада 2022 р.) в 2 т. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. Т.2. С.156-158

19. Fraccaroli F., Sverke M. Work and Organizational Psychology: An International Perspective, Third Edition John Wiley & Sons, Ltd. 2017. 364p.

20. Nadraga V. Macro-level Modelling of Budget Support for Social Risk Management. Центральньо-український науковий вісник. Економічні науки. 2019. Вип. 2. С. 144-151.

21. Pasenko N. Information technologies to provide social effectiveness of management decisions in multilevel governance system. Актуальні проблеми державного управління. 2019. Вип. 4. С. 76-81.

22. Steve M. Jex, Thomas W. Britt Organizational Psychology: A Scientist-Practitioner Approach/ Third Edition John Wiley & Sons, Ltd. 2017. 264p.